

Det kongelige klima- og miljødepartement

Vår saksbehandler
Anja Winger

Telefon
22055645

Vår dato
29.04.2016

Deres dato
02.02.2016

Vår referanse (oppgis ved svar)
2016/1841-3/63157/2016 EMNE K54

Deres referanse
14/618

Høringsuttalelse NOU 2015/16 Overvann i byer og tettsteder

Vi viser til brev mottatt 2. februar 2016, hvor Klima- og miljødepartementet sender på høring Overvannsutvalgets utredning: Overvann i byer og tettsteder – Som problem og ressurs.

Bakgrunn

Nedbør og snøsmelting i byer og tettsteder med mange og tette flater gir hurtig og stor avrenning som må håndteres på en trygg måte for å hindre skadevirkninger på bygg og infrastruktur, helse og miljø. Årsakene til problemene er imidlertid sammensatt, da mengden overvann skyldes både naturgitte forhold, klimaendringer og lokal, menneskelig påvirkning gjennom fortetting og andre inngrep. Det forventes mer intense nedbørsperioder. Disse vil øke utfordringene med håndtering av overvann. Økt fortetting og nedbygging av naturlige arealer forsterker problemene. Påfølgende skader på bygg og anlegg fører til store samfunnsmessige kostnader. Bedre planlegging er den beste måten å håndtere problemene på, blant annet med åpne naturlige vannveier, samt sikre og legge til rette for grøntareal og vegetasjon, og ikke tette igjen alle overflater.

Overvann som problem og ressurs

«Overvann» kan være både en ressurs og en trussel. I kontrollerte omgivelser bidrar vann til livskvalitet for mange mennesker. Mange norske byer og tettsteder har åpnet opp vannveier, etablert parker med badeplasser eller på andre måter integrert vann på overflaten som en berikende ressurs for lokalmiljøet. Overvann blir en trussel eller et problem først når det er for mye av det. Men da øker til gjengjeld skaderisikoen betydelig. Det dreier seg både om betydelige skader på bygninger og infrastruktur, og økt risiko for forurensning av for eksempel drikkevannskilder eller andre vassdrag.

Utbyggingsmønster og urbanisering har stor effekt på graden av sårbarhet for overvann. En utvikling med fortetting av byer og tettsteder for å redusere transportbehovet og behov for å møte den raske befolkningsveksten, har samtidig redusert den naturlige kapasiteten til å ta unna større vannmengder.

Utvalgets arbeid

Overvannsutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 11. april 2014 for å vurdere og komme med forbedringer i rammebetingelsene for overvannshåndtering i kommuner og hos andre aktører. Overvannsproblematikken berører mange ulike parter i samfunnet. Utvalget har derfor vært sammensatt av personer foreslått av berørte organisasjoner, og enkelte uavhengige eksperter.

NOUen gir oversikt over utfordringer, virkemidler og rammebetingelser for håndtering av overvann. Avledning og forurensning fra veier, inkludert fylkesveier, blir også vurdert. Det er forslag til endringer i Plan- og bygningsloven, klargjøring av kommunenes ansvar, og hvordan økte kostnader kan finansieres gjennom gebyr.

Fylkeskommunes vurdering

Akershus fylkeskommune (AFK) er positive til utvalgets arbeid. Det er viktig at temaet blir løftet fram og gitt en helhetlig og tverrsektoriell tilnærming. Utredningen belyser overvann som både en utfordring og en mulig ressurs på en god måte. Mange av forslagene i rapporten er målrettede og vil bidra til at samfunnet som helhet blir bedre rustet til å håndtere overvann.

Vi har som regional planmyndighet, som fylkesveieier og som prosessansvarlig for oppfølging av regionale vannforvaltningsplaner også en interesse i og et ansvar for at overvann håndteres på en god måte.

AFK er enig at ansvaret i stor grad bør legges til kommunene. Det må imidlertid også tilføres midler til gjennomføring av tiltak. Dette kan ikke utelukkende finansieres gjennom selvkost. Det er derfor viktig at det opprettes et nasjonalt fond til overvannstiltak.

Regional planlegging er et viktig verktøy i dette arbeidet. Gjennom regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (RP-ATP) er det meislet ut en regional arealpolitikk som skal legges til grunn også for statlig og regional planlegging i regionen. RP-ATP inneholder retningslinjer hvor det forventes at kommunene legger til rette for bevaring og utvikling av blå-grønn struktur. Dette vil bidra til å forebygge flomødeleggelser og overvannsproblemer gjennom aktiv bruk av vannsystemer og grønne områder.

AFK påpeker at offentlige uterom som tilrettelegger for overflatehåndtering, vil være bedre i stand til å håndtere klimaendringer som medfører mer nedbør. I den sammenheng vil vi fremheve at det gjennom tildeling av tilskudd til stedsutvikling legges vekt på å bidra til at kommunene får økt kompetanse og fokus på plan- og utviklingsarbeid i utvikling av attraktive byer og tettsteder. Prioriteringene i Akershus fylkeskommunes by- og tettstedsatsing ble vedtatt i 2016, og vil fortsette å gi tilskudd til utviklingsprosesser som går på tvers av fagfelt for å løse stedsspesifikke utfordringer i kommunenes by- og tettstedsarbeid.

Akershus fylkeskommune leder også regionalt planforum som er en viktig arena for å samordne regionalt nivås arbeid med overvannshåndtering.

Akershus fylkesting vedtok i desember 2015 *Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma*. Implementering av eksisterende plan samt det videre arbeidet vil være sentralt i arbeidet med overvannshåndtering. AFK mener det er viktig at det gjøres en nasjonal jobb med å utrede kostnadseffektive tiltak (til tiltaksbiblioteket) som kan gjennomføres på lokalt nivå.

Videre oppfordres kommunene til å planlegge utbedringer av dagens overvanns- og avløpssystemer slik at risiko for flom eller oppsamling av vann i størst mulig grad reduseres. Dette er viktige momenter som brukes i fylkeskommunens veiledningsarbeid overfor kommunene og det er viktig at det regionale planverktøyet belyses i det videre arbeidet med overvannstrategien.

Med vennlig hilsen

Per A. Kierulf
ass. fylkesdirektør

Anja Winger
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.